

❧ 14. MEKTUP ❧

١٤ - ﴿الْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ عَشَرَ إِلَى مَوْلَانَا أَحْمَدَ الْبَرْكِيِّ فِي جَوَابِ اسْتِفْسَارِهِ أَنَّ صَاحِبَ الْمَنْصِبِ هَلْ يَكُونُ صَاحِبَ عِلْمٍ أَلْبَتَّةَ أَوْ لَا وَعَنْ سَبَبِ عَدَمِ الْإِطْلَاعِ عَلَى الْأَحْوَالِ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى وَصَلَتْ
الصَّحِيفَتَانِ مُتَابَعَتَيْنِ وَقَدْ كَتَبْتُ خَبَرَ الْمُصِيبَةِ "أَنَا اللَّهُ وَأَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ" لِيُكَرِّرَ
الْأَصْحَابُ وَالْأَحْبَابُ كَلِمَةَ "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" سَبْعِينَ لَفَ مَرَّةً لِرُوحِ الْمَرْحُومِ خَوَاجَةِ
مُحَمَّدٍ صَادِقٍ وَسَبْعِينَ لَفَ مَرَّةً لِرُوحِ أُخْتِهِ الْمَرْحُومَةِ أُمِّ كُلْثُومٍ وَلِيَهْدُوا ثَوَابَ كُلِّ
مِنْهُمَا لِرُوحَانِيَّةٍ كُلِّ مِنْهُمَا فَإِنَّ الدُّعَاءَ مَأْمُولٌ مِنَ الْأَحْبَابِ وَالْفَاتِحَةَ مَسْئَلَةٌ مِنْهُمْ
(وَكَتَبْتُ) أَيْضًا أَنَّهُ قَدْ ذَكَرَ فِي الْمَكْتُوباتِ أَنَّ صَاحِبَ الْمَنْصِبِ صَاحِبُ عِلْمٍ (أَيْهَا
الْمَخْذُومُ) إِنْ قُطِبَ الْأَقْطَابُ صَاحِبُ عِلْمٍ يَعْنِي بِمَنْصِبِهِ وَأَقْطَابُ الْبُقَعَاتِ كَأَجْزَائِهِ
وِيَدِهِ وَرِجْلِهِ يَكُونُ لِبَعْضِهِمُ الْعِلْمُ بِمَدَارِيَّتِهِ وَلِبَعْضِهِمْ لَا (وَكَتَبْتُ) أَيْضًا أَنَّ الْفَنَاءَ فِي
اللَّهِ وَالْبَقَاءَ بِاللَّهِ لَمْ يَخْصُلَا إِلَى الْآنِ مَاذَا تَفْعَلُ كُنْتُ أَنْتَ فِي الصُّحْبَةِ قَلِيلًا وَلَمْ
تَمَكْتُ مَقْدَارَ مَا تُطْلَعُكَ عَلَى حُصُولِ بَعْضِ أَحْوَالِكَ وَأَنَا الْآنَ أَشَاهِدُ مِنْ بِلَادِ الْهِنْدِ
فَنَاءَكَ وَبَقَاءَكَ وَأَحْسُ هَذَيْنِ الْكَمَالَيْنِ الْمَذْكُورَيْنِ فِيكَ وَأَنْتَ تُنْكِرُ ذَلِكَ وَبَيْنَنَا مَسَافَةٌ
بَعِيدَةٌ وَمَا لَمْ تَتَيَسَّرِ الْمُلَاقَاةُ الصُّورِيَّةُ فَالْإِطْلَاعُ عَلَى الْأَحْوَالِ الْمَكْنُونَةِ مُتَعَسِّرٌ وَمَا
تَكَلَّمُ بِهِ الْمَشَايِخُ فِي الْفَنَاءِ وَالْبَقَاءِ كُلُّهُ رَمْزٌ وَإِشَارَةٌ فَمَاذَا يَجِدُ الْإِنْسَانُ مِنْ قَبْلِ نَفْسِهِ
وَلَا يُعْطَى الْحَقُّ سُبْحَانَهُ الْكُلُّ عِلْمًا وَأَحْوَالًا بَلْ يُعْطَى الشَّخْصَ عِلْمًا بِأَحْوَالِهِ
وَيَجْعَلُهُ مُقْتَدَى بِهِ وَيَرْبِطُ الْجَمْعَ بِهِ فَيَبْلِغُهُمْ مَرْتَبَةَ الْكَمَالِ وَالتَّكْمِيلِ ﴿شِعْرٌ﴾:

لَيْسَ عَلَى اللَّهِ بِمُسْتَنْكَرٍ * أَنْ يَجْمَعَ الْعَالَمُ فِي وَاحِدٍ

يَا لَيْتَنِي كُنْتُ أَمْسَكْتُ الشَّيْخَ حَسَنًا أَيَّامًا أُخَرَ وَأَطْلَعْتُهُ عَلَى بَعْضِ أَحْوَالِكُمْ ثُمَّ

أَرْسَلْتُهُ إِلَى خِدْمَتِكُمْ وَمَجِيئِكَ مُشْكِلٌ فَيَا حَبْدًا لَوْ جَاءَ مِنْ أَصْحَابِكَ شَخْصٌ رَشِيدٌ قَابِلٌ فِيهِمْ وَأَقَامَ هُنَا أَيَّامًا حَتَّى نُخْبِرَهُ بِأَخْبَارِ ضَرُورِيَّةِ وَالْمَقْصُودِ هُوَ حُصُولُ الْأَحْوَالِ وَالْإِطْلَافِ عَلَى الْأَحْوَالِ هُوَ أَمْرٌ آخَرُ وَالْبَاقِي عِنْدَ التَّلَاقِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى الْبَاقِي وَالسَّلَامُ.

وَالنَّصِيحَةُ الَّتِي لَا بُدَّ مِنْهَا هِيَ أَنْ تَجْتَهِدَ فِي الدَّرْسِ مِنْ غَيْرِ فُتُورٍ وَأَنْ لَا تَسْمَحَ نَفْسَكَ بِتَرْكِهِ فَإِنْ أَمَكْنَاكَ اسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ أَوْقَاتِكَ بِالدَّرْسِ لَا تَهْوَسَنَّ فِي الذِّكْرِ وَالْفِكْرِ فَإِنَّ سَاعَاتِ اللَّيْلِ كَافِيَةٌ لِلذِّكْرِ وَلِشْتَغَالِ الشَّيْخِ حَسَنٌ أَيْضًا بِالدَّرْسِ وَالتَّعَلُّمِ وَلَا تَتْرُكْهُ مُعْطَلًا وَحَيْثُ كَانَتْ تِلْكَ الْحُدُودُ قَلِيلَةً النَّصِيبُ مِنَ الْعِلْمِ كَانَ أَحْيَاءُ الْعُلُومِ الشَّرْعِيَّةِ فِيهَا ضَرُورِيًّا وَمَاذَا أُبَالِغُ أَزِيدَ مِنْ ذَلِكَ وَوَصَلَتْ الْأَوْرَاقُ الْمُنْدَرِجُ فِيهَا بَيَانُ أَحْوَالِ الْخَوَاجَةِ وَيَسَّي وَتَنَظَّرْتُ فِي أَكْثَرِ مَوَاضِعِهَا فَوَجَدْتُهَا مُبَشِّرَاتٍ فَلْيَكُنْ رَاجِيًا مِنَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ حَتَّى تَخْرُجَ مِنَ الْقُوَّةِ إِلَى الْفِعْلِ وَالسَّلَامُ.

❧ TÜRKÇE ANLAMI ❧

❧ Bu mektup Mevlana Ahmet el-Berkî'ye gönderilmiştir. İmam-ı Rabbânî bu mektupta, söz konusu şahsın, manevi makam sahibi bir kimsenin mutlaka ilim sahibi olmasının gerekip gerekmeyeceği ve manevi hallere vakıf olamamanın sebebinin ne olduğu yönünde sorduğu soruya cevap vermektedir.❧

Bismillahirrahmanirrahim

Allah'a hamd, peygamberlere selam olsun.

Peş peşe iki adet mektubunuz elimize geçti. Mektubunuzda Hacı Muhammed Sadık'ın ölüm haberi yer almaktaydı. "Biz Allah'tan geldik ve yine ona döneceğiz" (Bakara, 156) Oradaki ahababımız merhumun ruhu için yetmiş bin defa kelime-i tevhid çeksınler. Ayrıca kız kardeşi Ümmü Gülşüm için de yetmiş bin kelime-i tevhid çeksınler. Kelime-i tevhidlerin sevabını bu ikisinin ruhaniyetlerine bağışlasınlar. Zira ahabaptan dua ve fatiha beklenir.

Mektubat'ta, manevi makam sahibi kimsenin aynı zamanda ilim sahibi olduğu yönünde bir ibare bulunduğunu yazmışsın.

Aziz dostum! Kutupların kutbu kendi makamının bilgisine sahiptir. Onun altında belli tarafların kutupları ise onun eli, ayağı ve diğer parçaları gibidirler. Bunların bazıları kendi medariyeti¹³³ hakkında bilgi sahibiyken bazıları da bu konuda bilgi sahibi değildir.

Mektubunda henüz şu ana kadar fena ve beka makamlarıyla müşerref olamadığını yazmışsın. Ne yapabiliriz ki? Sen bizim yanımızda az bir müddet kaldın. Seni yaşadığın bazı hallerine muttali kılacak kadar beraberliğimiz olmadı. Fakat ben şimdi Hint diyarından senin fena ve beka ile müşerref olduğunu görebiliyor ve bu iki kemalin sende bulunduğunu hissedebiliyorum. Oysa sen bunu kabul edemiyorsun. Aramızda çok uzun bir mesafe var. Yüz yüze görüşmedikçe gizli hallerine aşına olabilmek çok zor. Meşayihin fena ve beka hakkında söylediği her şey rumuz ve işaretten ibarettir. İnsan kendi kendine ne bulabilir ki? Allah Teâla herkese hem bilgi hem hal vermez. Bazılarına hallerine dair bilgi verir ve onu önder kılarak bir cemaatı ona bağlar. O da bu cemaatı kemal ve tekmil mertebesine ulaştırır.

Allah'ın bütün alemi bir kimsede toplaması zor değildir.

Keşke Şeyh Hasan'ı birkaç gün bekletseydim de, onu senin bazı hallerine muttali kılıp sonra sizin hizmetinize gönderseydim. Zira senin bu taraflara gelmen çok zor. Arkadaşlarından kabiliyetli ve anlayışlı birini buraya göndersen, burada birkaç gün kalsa da kendisine gerekli bilgileri versem ne güzel olur!

Bu işten maksat hallerin hasıl olmasıdır. Hallere aşına olmak ise başka bir şeydir. Gerisini inşallah karşılaştığımızda görüşürüz. Sana mutlaka gerekli olan nasihatım odur ki işi gevşetmeden derslerine iyi çalışman ve zikir ve fikre fazla heves etmemendir. Zira gece vakitleri zikir için kâfidir. Şeyh Hasan da ders ve öğrenimle meşgul olsun. Sakın onu boş bırakmayasınız. Bu yörelerin ilimden nasibi az olduğu için buralarda şer'i ilimleri ihya işi zaruret arz etmektedir. Bundan daha fazla ne yazayım? Hace Üveys'in hallerinin açıklandığı mektubunuz da elimize ulaştı. Mektubun çoğu kısmını mütalaa ettim. Mektubu çok ümit verici buldum. Kendisi de Hakk Sübhanehü'ye karşı ümitli olsun ki bunlar kuvve iken faal hale gelsin.

Baki selam...

¹³³ Muhtemelen kutbu'l-medar oluşu hakkında bilgi sahibi olduğu anlatılmak istenmektedir. İmam-ı Rabbani'nin kutupluk makamı ve bu makamın şubeleriyle ilgili görüşleri için Mektubat'ın birinci cildinde yer alan iki yüz elli altıncı mektuba bakınız.

❧ KELİME ANLAMI ❧

إِلَى مَوْلَانَا أَحْمَدَ On dördüncü mektup (Kime gönderilmiştir?) 14
 Sorusunun فِي جَوَابِ اسْتِفْسَارِهِ (Ne hakkında?) Mevlana Ahmed el-Berkî'ye
 cevaplı hakkındadır (Sorusu da şudur:) Makam sahibi olan
 كَيْسٍ أَلْبَنَةِ عِلْمٍ صَاحِبٍ هَلْ يَكُونُ صَاحِبُ عِلْمٍ أَلْبَنَةِ كَيْسٍ
 Yoksa olmasa da İlahi ilim sahibi olur mu? لا
 Ve vakıf olamamanın sebebi (Neye vakıf olamama?)
 عَلَى الْأَحْوَالِ Manevi hallere ➤

حَمْدُ اللَّهِ Hamd Allah'a بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
 وَصَلَتْ الصَّحِيفَتَانِ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى وَسَلَامٌ İki
 خَبَرٍ (Neyi?) Sen yazmışsın وَقَدْ كَتَبْتَ Peş peşe (Nasıl ulaştı?)
 لِيُكَرَّرَ Ve ona döneceğiz وَأَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ Biz Allah'ınız Ölümlerini
 كَلِمَةً "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" (Neyi?) Dostlar ve sevenler (Kimler?)
 لِرُوحِ الْمَرْحُومِ Yetmiş bin defa (Kim için?) سَبْعِينَ أَلْفَ مَرَّةً 'La ilahe illallah' zikirini (Ne kadar?)
 Ve سَبْعِينَ أَلْفَ مَرَّةً Merhum Hâce Muhammed Sadık'ın ruhu için (Kim için?)
 Onun لِرُوحِ أَخِيهِ الْمَرْحُومَةِ أَمْ كُتِّبُوا? Kızkardeşi merhume Ümmü Gülsüm'ün ruhu için (Neyi?)
 Ve hediye etsinler وَلِيَهْدُوا? Onlardan her birinin (Kime?)
 Dostlardan مِنْ الْأَحْبَابِ (Kimden?) Beklenir مَأْمُولٌ (Nedir?)
 Ve de yazmışsın (وَكُتِّبَتْ) Onlardan أَيْضًا مِنْهُمْ (Kimden?)
 Mektubatta zikredildi ki: Makam sahibi (Nedir?)
 EY MAHDUM! (Nedir?) İlim sahibidir (Nedir?)
 Yani makamını bilir بِمَنْصِبِهِ (Nedir?)
 Onun parçaları gibidir (Daha?) كَأَجْزَائِهِ Bölge kutupları da
 (Nedir?) EY MAHDUM! (Nedir?) Onlardan bazısına için olur (Nedir?)
 Yine yazmışsın (وَكُتِّبَتْ) AYZA OLMAZLARIMIZ BAZILAR İÇİN DE (Nedir?)
 Ve Beka Billah (Nedir?) Fena Fillah (Nedir?) Şimdiye

kadar hasil olmadı مَاذَا نَفْعُ Ne yapmalıyız (ki hasil olsun?) كُنْتَ أَلْت Sen bulundun (Neredes?) صَحْبَةِ Sohbetimizde (Ne kadar?) قَلِيلًا Çok az Kalmadın (Ne kadar?) عَلَى حُصُولِ بَعْضِ أَحْوَالِكَ (Neye?) Bazı hallerinin oluştuğuna وَأَنَا الآنَ Görüyorum (Nereden?) Hind diyarından وَبَقَاءُ Senin fena ve bekanı Ve hissediyorum (Neyi?) تُنْكِرُ وَأَلْت Halbuki sen Sende فِيك (Kimde?) Zikredilen iki kemali هَذَيْنِ الْكَمَالَيْنِ الْمَذْكُورَيْنِ وَمَا لَمْ Uzak mesafe بَعِيدَةً (Ne?) Aramızda var وَبَيْنَنَا Bunu kabul etmiyorsun ذَلِكَ Ve gerçekleşmedikçe (Ne?) سُرَتِنِ (bedensel) beraberlik وَبَعْدُ Zordur مُتَعَسِّرٌ (Nedir?) Gizli hallere vakıf olmak عَلَى الْأَحْوَالِ الْمَكْنُونَةِ Fena ve Beka فِي الْفَنَاءِ وَالْبَقَاءِ (Hangi hususta?) Meşayihin söyledikleri بِهِ الْمَشَايِخِ İnsan ne فَمَاذَا يَجِدُ الْإِنْسَانُ Hepsi rumuz ve işaretler Kُلهُ رَمَزٍ وَإِشَارَةٍ (Nedir?) bulabilir ki; KENDİ tarafından سُبْحَانَهُ KENDİ قَبْلِ نَفْسِهِ vermez بَلْ يُعْطِي الشَّخْصَ (Neyi?) Herkese (Neyi?) اِلْمِ وَاَحْوَالًا Halleri bilmeyi عَلِمًا Ve onu kılar (Ne?) بِه مُقْتَدًى Kendisine uyulan, önder بِهِ وَيَرْبُطُ الْجَمْعَ Ve bir toplumu ona bağlar فَيُلْغِيهِمْ O da onları ulaştırır (Nereye?) شَيْرٍ: كَمَالٍ وَتَكْمِيلٍ Kemal ve tekmlil mertebesine

فِي (Neredes?) أَلَمْ يَجْمَعِ الْعَالَمَ (Ne?) Allah'a zor değildir لَيْسَ عَلَى اللَّهِ بِمُسْتَكْبِرٍ Bir kişide

(Ne) كُنْتُ Şeyh Hasan'ı bekletmiş (Ne) كُنْتُ يَا لَيْتَنِي Keşke ben olsaydım حَسَنًا Ve onu vakıf kılsaydım (Neyi?) عَلَى بَعْضِ BİRKAÇ gün daha وَأَطْلَعْتُهُ (Neyi?) Sizin bazı hallerinize اَرْسَلْتُهُ Sonra onu gönderseydim (Nereye?) اِلَى خِدْمَتِكُمْ Sizin hizmetinize وَمَجِيئِكَ Zira senin (buraya) gelmen مُشْكِلٌ Zordur فَيَا حَبْدًا Ne güzel olurdu رَشِيدٌ Dostlarından (Kimden?) مِنْ أَصْحَابِكَ Şayet gelseydi لَوْ جَاءَ Olgun bir kişi ki, قَابِلٌ Kabiliyetli (Daha?) فَيَهِّمُ Anlayışlı وَأَقَامَ هُنَا أَيَّامًا Ve burada birkaç gün kalsaydı حَتَّى تُخْبِرَهُ Ta ki ona bildirseydik (Neyi?) زَارُورِي Zaruri (gerekli) وَالْمَقْصُودُ Hallerin hasil olmasıdır اِلْاَحْوَالِ (Nedir?) مَآسَاتِ

وَالْبَاقِي Hallere vakıf olmak ise (Nedir?) هُوَ أَمْرٌ آخَرُ O başka bir şeydir عَلَى الْأَحْوَالِ Meselenin kalanını عِنْدَ التَّلَاقِ Karşılaştığımızda görüşürüz إِنَّ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى الْبَاقِي Baki olan Allah dilerse وَالسَّلَامُ Selamlar.

وَأَنْ لَا تَجْهَدَ O, senin gayret etmendir (Neye?) وَالتَّصِيحَةُ الَّتِي لَا بُدَّ مِنْهَا Dersine (Nasıl?) فِي الدَّرْسِ Gevşeklik etmeksizin (Neyi?) مِنْ غَيْرِ فُتُورٍ Eğer (Neyi?) فَانْ أَمْكَنْكَ Zikir terk etmeyi (Neyi?) بِتَرْكِهِ Ve nefsinin izin vermemendir (Neyi?) تَسْمَحَ نَفْسَكَ sana mümkün olursa (Neyi?) أَوْقَاتِكَ Tüm vakitlerini geçirmen (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ فَانْ سَاعَاتِ اللَّيَالِي Zikir ve fikre heveslenme (Neyi?) بِالدَّرْسِ Dersle (Nasıl?) وَتَبْتَغِ الشَّيْخَ حَسَنَ Zikir için yeterlidir (Neyi?) كَافِيَةً لِّلذِّكْرِ Çünkü gece saatleri (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Dersle (Nasıl?) وَتَبْتَغِ الشَّيْخَ حَسَنَ Ve ilim (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Dersle (Nasıl?) وَتَبْتَغِ الشَّيْخَ حَسَنَ Başı boş (Neyi?) مُعْطَلًا Onu asla bırakma (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Bu diyarlar olduğu için (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ İlmden nasibi az (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Şer'i ilimlerin ihyası (canlandırılması) oldu (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Bu diyarlarda (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Sana neyi önemle belirteyim (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Onlarda (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Hacı Veys'in hallerinin beyanı (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Ve (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Onların birçok yerine (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ O onları buldum (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Hacı Veys ümitli olsun (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Müjdeleyici (ümit verici) (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Ta ki bu haller çıksın (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Kuvvet (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Hak Sübhânehü'den (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Fiil haline (Neyi?) اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ Selamlar.